

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN VAMMAISPALVELUIDEN PALVELUTUOTTEIDEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

HYVINVOINTIALUEEN ALUEHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT
KUVAUKSET – 16.12.2022

Johdanto

Tässä dokumentissa on koottuna yhteen hyvinvointialueen aluehallituksen 14.12.2022 hyväksymät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vammaispalveluiden palvelutuotteiden myöntämisen perusteet ja palvelutuotteiden kuvaukset.

Palvelualueet ovat syksyn 2022 aikana kirjoittaneet tuotekuvaukset ja palveluiden myöntämisen kriteerit. Kuvauksissa pyritään selkeästi ja ymmärrettävästi kertomaan, millaisia palveluita sote-toimialat hyvinvointialueen asukkaille tarjoavat ja millä perusteilla palveluita voi saada.

Vammaispalveluissa kuvaustyössä on päästy palvelukuvauksista jo tarkemmalle palvelutuotetasolle. Muut palvelualueet tarkentavat kuvauksia palvelutuotetasolle vuoden 2023 aikana, jolloin ne tuodaan myös päätöksentekoon käsiteltäväksi.

Vammaispalvelut

Toimiala	Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut	
Palvelualue	Vammaispalvelut	
Palvelutuote	Kuvaus	Myöntämisen perusteet
Vammaisten ammatillinen tukihenkilö	<p>Palvelua tarjotaan asiakkaan elämän murros- tai nivelkohdissa ja/tai tukemaan nuoren itsenäistymistä ja irtautumista lapsuuden kodista.</p> <p>Asiakkaan osallisuuden lisäämiseksi yhteiskuntaan, arjen hallinnan taitojen lisäämiseen, mielekkään tekemisen löytymiseen tai perheen jaksamisen tukemiseen.</p> <p>Tukityöskentely on tarpeenmukaista keskustelua, yhdessä tekemistä, harjoittelua ja ennen kaikkea mukana olemista.</p> <p>Voimavaroja ja uusia toimintamalleja haetaan tuettavan ympäröivästä arjesta.</p> <p>Asiat, joita käsitellään vaihtelevat asiakkaan elämäntilanteen ja tuen tarpeen mukaan.</p> <p>Annettavan palvelun tavoitteita</p>	<p>Pääsääntöisesti täysi-ikäisille, esim. autismin kirjon asiakkaille, joilla voi olla lisäksi liitännäissairauksia (esim. epilepsia).</p> <p>Asiakkaiden tukeminen edellyttää nepsy-koulutusta, autismin kirjon erityisosaamista. Myönnetään määräaikaisena palveluna elämän murrosvaiheisiin, 3–6kk.</p> <p>Tavoitteellista toimintaa, tavoitteet mahdollisimman konkreettisia, jotta vaikuttavuus pystytään arvioimaan</p>

	<p>tarkennetaan ja arvioidaan asiakkaan kanssa työskentelyn aikana.</p> <p>Asiakaskohtainen tuen tarve ja määrä ovat yksilöllisiä.</p> <p>Voimavarojen kasvaessa tuen tarve vähenee.</p>	
Asunnon muutostyöt	<p>Asunnonmuutostyöt kuuluvat vammaiselle henkilölle subjektiivisena oikeutena turvattuihin palveluihin. Hyvinvointialue korvaa vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa takia välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista eikä hän ole jatkuvan laitoshuollon tarpeessa.</p> <p>Korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituudessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asiakkaan asunnon välittömästä lähiympäristöstä. Vapaa-ajan asuntoon liittyviä muutostöitä ja asunnon normaaleja perusparannustöitä ei korvata. Uudisrakennuksiin, joissa esteettömyys voidaan huomioida rakennusvaiheessa, ei tehdä asunnonmuutostöitä.</p> <p>Asunnon muutostöistä aiheutuvat, vammaan tai sairauteen liittyvät, kohtuulliset kustannukset korvataan hakijalle kokonaan. Uudisrakennusvaiheessa tehtävistä muutostöistä suoritetaan korvaus vain niistä vammaisuudesta tai sairaudesta johtuvista lisäkustannuksista, jotka ylittävät</p>	<p>Asunnon muutostöiden korvausta arviotaessa henkilöä pidetään vaikeavammaisena silloin kun liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituudessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.</p> <p>Tukea myönnettäessä, kukin asiakkaan tilanne arvioidaan yksilöllisesti. Muutostöiden tulee tukea asiakkaan itsenäistä suoriutumista nyt ja tulevaisuudessa, ja korvattavien kustannusten tulee olla kohtuullisia hakijan kokonaistilanne huomioon ottaen.</p> <p>Asunnon muutostöiden tarpeellisuudesta ja välttämättömyydestä pyydetään lausunto toimintaterapeutilta, kuntoutusohjaajalta tai muulta asiantuntijalta. Tarvittaessa pyydetään lääkärinlausunto ja muita lausuntoja kuten lausunto HUS:n kuntoutusohjaajalta näkövammaisten valaistusmuutostöissä. Asunnon muutostöiden teknisestä toteutuksesta, tarkoituksenmukaisuudesta ja kohtuullisista kustannuksista hankitaan tarvittaessa lausunto toimialan rakennusalan asiantuntijalta.</p>

	vastaavan asunnon normaalit rakentamiskustannukset. Muutostöiden purkutyöt eivät kuulu vammaispalvelun kustannettaviksi. Asiakas neuvottelee usein suurissa muutostöissä vuokranantajan kanssa, että asunto jää muutostöiden jälkeiseen kuntoon. Tietyt muutostyöt kuten luiskat, hissit ja ovikoneistot siirretään asiakkaan muuton yhteydessä (ns. laina).	
Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet	Vammaiselle henkilölle korvataan päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista puolet. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.	Hakemukseen tulee liittää kustannusarvio ja toimintaterapeutin tai muun asiantuntijan lausunto hankinnan tarpeellisuudesta itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Välineen, koneen tai laitteen uusimisen hakemukseen tulee liittää selvitys tarpeesta ja kustannusarvio korjauskustannuksista ja/tai uuden laitteen hankinnasta. Välineen, koneen tai laitteen muutostöiden on oltava välttämättömiä eli niitä ei voi käyttää ilman muutostöitä. Muutostyöt korvataan uuteen tai käytössä jo olevaan välineeseen, koneeseen tai laitteeseen.
Muut välineet, koneet ja laitteet	Muita välineitä, koneita ja laitteita ovat mm: kommunikaatiomahdollisuuksia lisäävät viestintävälineet, kodinkoneet ja sekä harrastus- ja vapaa-ajan välineet. Kommunikaatiomahdollisuuksia lisääviä viestintävälineitä voivat olla esim. kuvapuhelin, tekstipuhelin, mikrotekstipuhelin ja puhelimen apuvälineet, tallentavat AV-laitteet, tietokone ja siihen liittyvät lisälaitteet.	Myöntämisen perusteena on, että viestintävälineen tulee edistää vammaisen henkilön itsenäistä suoriutumista ja olla hänelle välttämätön päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa. Kodinkoneen tarpeen perustana on vamma tai sairaus, joka aiheuttaa toimintarajoituksia. Myönnetyn kodinkoneen (esim. tiskikoneen) tulee edistää vammaisen henkilön omatoimista ja itsenäistä suoriutumista kotona. Harrastus- ja vapaa-ajan välineitä myönnetään vammaiselle henkilölle silloin, kun hän tarvitsee erityisvälineitä tai lisävarusteita

		aktiivisesti toteutuissa harrastus- ja vapaa-ajan toiminnoissa. Hakemukseen on liitettävä asiantuntijalausunto erityistarpeesta.
Asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet	<p>Hyvinvointialue korvaa vaikeavammaiselle henkilölle asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa takia välttämättä tarvitsee niitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista eikä hän ole jatkuvan laitoshuollon tarpeessa.</p> <p>Korvattavia asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita ovat nostolaitteet, hälytyslaitteet, sähköinen ovenavausjärjestelmä tai vastaavat muut asuntoon kiinteästi asennettavat välineet ja laitteet. Korvauksetta lainaksi myönnettäviä välineitä ja laitteita ovat hissit, luiskat ja sähköiset ovikoneistot. Näiden välineiden ja laitteiden korjaus- ja huoltokustannukset korvataan kokonaan.</p>	Myöntämisen perusteet: Välineiden ja laitteiden hankkimisesta korvataan kohtuulliset kustannukset kuten asunnon muutostöissäkin. Ennen päätöksen tekemistä tarkistetaan, onko asiakkaalla mahdollisuus saada vammansa tai sairautensa kannalta välttämättömät välineet ja laitteet käyttöönsä muuta kautta, esimerkiksi lääkinnällisestä kuntoutuksesta, Kelalta tai vakuutusyhtiöltä.
Ylimääräiset vaatekustannukset	Vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän tarpeellisen vaatetuksen hankkimisesta. Ylimääräisinä vaatekustannuksina korvataan tavanomaisten, valmiina ostettavien vaatteiden ja vammaisen henkilön vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsemien erityisvaatteiden kustannusten erotus. Lisäksi oikeus korvaukseen saattaa syntyä vaatteiden tavanomaista nopeammasta, vammaista tai sairaudesta johtuvasta kulumisesta. Kenkien hankintakustannukset rinnastetaan vaatekustannuksiin.	Ylimääräiset vaatekustannukset korvataan yksilöllisen tarveharkinnan perusteella ja tällöin huomioidaan kunkin hakijan erityispiirteet. Vammaisen henkilön on esitettävä selvitys kustannuksista. Hakemukseen tulee liittää asiantuntijalausunto ja mahdollinen kustannusarvio hankinnasta. Kustannuksista huomioidaan kohtuullinen osa. Vuodevaatteiden kulumista ei korvata. Myöskään painopeiton kustannukset eivät ole pääsääntöisesti korvattavia.
Ylimääräiset erityisravintokustannukset	Vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat erityisravinnosta tai erityisravintovalmisteista, joita henkilö joutuu käyttämään pitkäaikaisesti ja	Hakijan on esitettävä lääkärintodistus, josta käy ilmi erityisravinnon välttämättömyys. Ennen erityisravintokustannusten korvaamista tulee selvittää

	<p>säännöllisesti. Ylimääräisinä erityisravintokustannuksina korvataan tavanomaisen ruoan ja erityisravinnon kustannusten välinen erotus.</p>	<p>mahdolliset ensisijaiset tukimuodot. Erityisravintokustannuksiin voidaan saada korvausta lapsen hoitotuen, vammaistuen, eläkkeensaajan hoitotuen ja sairausvakuutuslain perusteella.</p>
Vammaisten henkilökohtainen apu	<p>Henkilökohtainen apu on toissijainen palvelu ts. se tulee kysymykseen, jos henkilö ei saa riittäviä tai sopivia palveluja muun lain nojalla. Asiakkaalla on subjektiivinen oikeus henkilökohtaisen avun palveluun palvelutarpeen mukaisesti, mikäli myöntämisen perusteet täyttyvät. Asiakas ymmärtää tarvitsemansa avun sisällön ja toimii nk. työnjohtajana henkilökohtaiselle avustajalleen. Avunsaajan on osattava suunnitella ja arvioida saamaansa apua. Avustettava on mukana/ osallistuu toimintaan. Henkilökohtainen avustaja ei tee puolesta vaan toimii avustettavan ohjauksessa. Henkilökohtainen apu on palvelu, jossa vaikeavammaiselle henkilölle myönnetään avustajan työtunteja. Avustajan työn turvin pyritään edistämään vaikeavammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan henkilön itsenäistä elämää ja tasavertaista osallistumista yhteiskunnan jäsenenä. Avun tarve ja avustajan työ ovat yksilölliset ja riippuvat vammaisen henkilön yksilöllisestä tilanteesta, avun tarpeesta ja elämäntilanteesta. Asiakas ohjaa avustajan työtä. Vammaispalvelun työntekijä selvittää asiantuntijalausuntojen ja asiakastapaamisen perusteella, missä määrin vamma tai sairaus rajoittaa hakijan suoriutumista ja edistääkö avustajan saaminen hänen itsenäistä selviytymistä. Lisäksi selvitetään tarvittava henkilökohtaisen avun määrä eri toiminnoissa. Hakijan tilanne arvioidaan kokonaisvaltaisesti. Myös mahdollinen tarve</p>	<p>Henkilökohtaisen avun myöntämisen lähtökohtana on, tarvitseeko vammaisen henkilö välttämättä avustajan selviytyäkseen kyseisistä toiminnoista. Tällä tarkoitetaan sekä määrällisesti runsasta, jatkuvaluonteista vuorokauden eri aikoina ilmenevää välttämätöntä avun tarvetta. Arvioinnissa huomioidaan vammaisen henkilön vamman aiheuttamat rajoitukset ja siitä aiheutuvien tukitoimien tarpeet. Lisäksi otetaan huomioon asiakkaan saamat muut mahdolliset ensisijaiset etuudet, tukitoimet ja palvelut. Henkilökohtaisen avun tarvitsijalla tulee olla voimavaroja määrittellä avun sisältö ja toteuttamistapa. Avun tarpeen perustuessa pääosin hoivaan, hoitoon, valvontaan ja kuntoutuksellisiin tarpeisiin ei henkilökohtaista apua myönnetä. Avustaminen ei ole puolesta tekemistä ilman ohjausta. Henkilökohtainen apu mahdollistaa yhteiskunnallisen osallistumisen kautta syntyviä sosiaalisia suhteita ja verkostoja. Sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitäminen tarkoittaa mahdollisuutta tavata ystäviä, sukulaisia ja muita ihmisiä. Henkilökohtaista apua myönnetään pääasiassa arkipäivisin. Iltaisin ja viikonloppuisin</p>

	<p>muihin palveluihin selvitetään.</p> <p>Päätös henkilökohtaisesta avusta tehdään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.</p> <p>Päätös voidaan tehdä määräaikaisesti tai toistaiseksi voimassa olevana. Päätös on määräaikainen, mikäli asiakkaan toimintakyvyn tai olosuhteiden voi odottaa muuttuvan lähivuosina. Henkilökohtaisen avun päätös voidaan muuttaa myös lainsäädännön muuttuessa.</p> <p>Uuden palvelutarpeen arvioinnin perusteella henkilökohtaisen avun määrää voidaan muuttaa tai palvelu voidaan lakkauttaa, mikäli sen myöntämiskriteerit eivät täyty.</p> <p>Asiakas on velvollinen ilmoittamaan toimintakyvyssään ja olosuhteissaan tapahtuvista muutoksista.</p> <p>Runsaasti hoitoa ja hoivaa tarvitsevalle asiakkaalle voidaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myöntää ammatillista henkilökohtaista apua.</p> <p>Runsaasti hoitoa ja hoivaa tarvitsevalle asiakkaalle voidaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myöntää ammatillista henkilökohtaista apua.</p> <p>Palvelu voi korvata palveluasumisen.</p> <p>Ammatillisen avustajapalvelun sisältö mainitaan asiakkaan henkilökohtaisen avun päätöksessä ja palvelun tilauksessa.</p> <p>Ammatillista avustajapalvelun työtä tekevältä avustajalta edellytetään soveltuvuuden lisäksi soveltuvaa vähintään sosiaali- ja terveydenhuoltoalan perustutkintoa (esim. lähihoitaja) sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) ja asetuksen (153/2016) mukaisesti.</p> <p>Lääkehoitoon osallistuvalla ammatillisen avustajapalvelun avustajalla tulee olla osoitus</p>	<p>avustajatunteja myönnetään yksilöllisen arvioinnin perusteella.</p> <p>Päätöksessä määritellään eritellysti myönnettyt tunnit kuukaudessa palvelutarpeen mukaisesti.</p> <p>Myöntämisen perusteena on palvelun tarpeen todentaminen.</p> <p>Diagnoosi ei yksinään riitä palvelun saamiseen vaan päätöstä tehdessä tulee ottaa huomioon sairauden tai vamman vaikutus asiakkaan toimintakykyyn.</p> <p>Päätöstä tehdessä tulee arvioida palvelun tarkoituksenmukaisuus eli tulisiko asiakkaan saada palvelut ensisijaisesti muista palveluista.</p> <p>Mielenterveysasiakkaat voivat olla pitkäaikaissairaita, mutta saattavat hyötyä sosiaalisesta kuntoutuksesta enemmän kuin henkilökohtaisesta avusta.</p> <p>Asiakkaan toimintakyky on reunaehto järjestämistapaan.</p> <p>Asiakasta kuullaan järjestämistapaa pohdittaessa, mutta viimesijaisesti kunnalla on oikeus päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavasta.</p> <p>Henkilökohtaisessa avussa on pääsääntöisesti käytössä yksi järjestämistapa kerrallaan.</p> <p>Palvelusetelimallia voidaan käyttää työnantajamallin lisäksi tarkasti rajattuun palveluun (esim. opiskeluun tai työssäkäyntiin) tai poikkeustilanteessa palvelutarpeen arvioinnin perusteella.</p> <p>Avustajana ei voi toimia vaikeavammaisen henkilön omainen tai muu läheinen henkilö.</p> <p>Hallituksen esityksen (HE 166/2008) perusteluissa on mainittu vaikeavammaisen omaisena puoliso, lapsi, vanhempi, isovanhempi sekä muuna</p>
--	--	--

		<p>läheisenä henkilönä avopuoliso tai samaa sukupuolta oleva elämäkumppani.</p> <p>Esimerkki erityisen painavasta syystä, jolloin omainen voi toimia avustajana:</p> <p>maahanmuuttajataustaiselle asiakkaalle voidaan myöntää henkilökohtaista apua kulttuurillisiin ja kielellisiin syihin perustuen niin, että eri osoitteessa asuva omainen voi toimia avustajana. Kieliryhmän on oltava erityinen. Lisäksi pohdittava kulttuurinen seikka millä perustella omaisen toimiminen avustajana voidaan hyväksyä.</p> <p>Lomamatkojen henkilökohtaisen avun tunteja arvioitaessa ei oteta huomioon mahdollisia myönnettyjä harrastustunteja.</p> <p>Matkat toteutetaan aina työnantajamallilla.</p> <p>Matkustamisena pidetään sitä, että kulkuvälineestä nouseaan maihin ja siellä vietetään x-määrä aikaa.</p> <p>Henkilökohtaista apua myönnetään asiakkaalle ulkomaille lähtökohtaisesti 14 pv/vuosi. Pidemmät matkat pohdittava tapauskohtaisesti, onko lomamatkaa pidettävä asiakkaan tavanomaisena elämän toimintona (huomioidaan siis KHO ennakkopäätös asiassa).</p> <p>Lomamatkalla korvataan avustajan turisti- tai hotellivero, koska se liittyy tiettyjen maiden (esim. Espanja/Mallorca) majoituksen kuluihin.</p> <p>Asiakkailla, joilla ei ole avustajaa päivittäisissä toiminnoissa, voidaan myöntää avustaja yksittäisiin kilpailumatkoihin, jos hän edustaa Suomea</p>
--	--	---

		<p>vammaisurheilussa. Tällainen urheilu tulee joissain tapauksissa rinnastettavaksi työntekoon. Oikeus henkilökohtaisen avun yöllisään on haettava erikseen ja se perustuu todennettuun palvelutarpeeseen. Satunnaisesti tapahtuvasta perustellusta yöaikaisesta avustamisesta ei tehdä erillistä päätöstä, vaan vammaisten asiakasohjausyksiköstä saadun luvan perusteella tuntilistalla hyväksytään nämä satunnaiset yölliset avustustunnit. Jos asiakkaan elämäntilanne vaatii säännöllistä ympärivuorokautista henkilökohtaista apua, tehdään uusi palvelutarpeen arvio ja henkilökohtaisen avun päätös. Henkilökohtaista apua voidaan myöntää perustellusti omaishoidon tuen asiakkaille harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen. Henkilökohtaisella avulla voidaan vastata asiakkaan päivittäisiin toimiin liittyvään avun tarpeeseen omaishoitajan työssäkäynnin aikana.</p> <p>Henkilökohtainen apu järjestetään ammatillisena avustajapalveluna silloin, kun asiakkaan palvelutarve sisältää tavanomaisen avustajapalvelun lisäksi säännöllisesti avustustehtäviä, jotka ovat erityisen vaativia ja edellyttävät avustajalta ammatillista työtettä ja osaamista.</p>
--	--	--

Henkilökohtainen apu työnantajamallilla	<p>Työnantajamallissa korvataan vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettavaksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen sekä muut kohtuulliset avustajasta aiheutuvat välttämättömät kulut.</p> <p>Vammaisen henkilö valitsee avustajana toimivan henkilön.</p> <p>Avustajana ei voi toimia vaikeavammaisen henkilön omainen tai muu läheinen henkilö, ellei sitä erityisen painavasta syystä ole pidettävä vaikeavammaisen henkilön edun mukaisena.</p> <p>Henkilökohtaisen avun työnantajamallissa ensisijaisesti työnantaja, tai työnantaja avustajan avustamana, syöttää toteutuneet avustamiseen käytetyt tunnit sähköiseen järjestelmään.</p>	<p>Asiakkaan toimintakyky on reunaehto järjestämistapaan.</p> <p>Asiakasta kuullaan järjestämistapaa pohdittaessa, mutta viimesijaisesti kunnalla on oikeus päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavasta.</p> <p>Palvelun järjestämistapa arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä.</p> <p>Järjestämistavasta päätettäessä on otettava huomioon ja kirjattava vaikeavammaisen henkilön oma mielipide.</p>
Henkilökohtainen apu palvelusetelillä	<p>Palvelusetelimallissa annetaan vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalvelujen hankkimista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa (569/2009) tarkoitettu palveluseteli, jonka arvo vastaa vammaispalvelupäätöksessä myönnettyä henkilökohtaisen avun tuntimäärää. Palveluseteli myönnetään setelissä kerrottuun tarkoitukseen.</p> <p>Asiakas tilaa palvelun hyvinvointialueen hyväksymältä yritykseltä. Tilauksen yhteydessä asiakas ja palveluntuottaja sopivat palvelun kestosta ja aikataulusta viranhaltijan palvelun myöntämistä koskevan päätöksen puitteissa.</p>	<p>Asiakkaan toimintakyky on reunaehto järjestämistapaan.</p> <p>Asiakasta kuullaan järjestämistapaa pohdittaessa, mutta viimesijaisesti kunnalla on oikeus päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavasta</p> <p>Palvelun järjestämistapa arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä.</p> <p>Järjestämistavasta päätettäessä on otettava huomioon ja kirjattava vaikeavammaisen henkilön oma mielipide.</p>
Henkilökohtainen apu ostopalveluna	<p>Ostopalvelumallissa hankitaan vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avun palvelua yksityiseltä palveluntuottajalta.</p> <p>Ostopalvelu tuotetaan kilpailutuksessa määritellyn yrityksen kanssa.</p>	<p>Asiakkaan toimintakyky on reunaehto järjestämistapaan.</p> <p>Asiakasta kuullaan järjestämistapaa pohdittaessa, mutta viimesijaisesti kunnalla on oikeus päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavasta.</p>

	<p>Päätöksen perusteella tehdään ostopalvelutilaus yritykselle, joka hankkii avustajan ja toimii hänen työnantajanaan.</p>	<p>Palvelun järjestämistapa arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Järjestämistavasta päätettäessä on otettava huomioon ja kirjattava vaikeavammaisen henkilön oma mielipide.</p>
<p>Ammatillinen henkilökohtainen apu</p>	<p>Runsaasti hoitoa ja hoivaa tarvitsevalle asiakkaalle voidaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myöntää ammatillista henkilökohtaista apua.</p> <p>Palvelu voi korvata palveluasumisen. Ammatillisen avustajapalvelun sisältö mainitaan asiakkaan henkilökohtaisen avun päätöksessä ja palvelun tilauksessa.</p> <p>Ammatillista avustajapalvelun työtä tekevältä avustajalta edellytetään soveltuvuuden lisäksi soveltuvaa vähintään sosiaali- ja terveydenhuoltoalan perustutkintoa (esim. lähihoitaja) sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) ja asetuksen (153/2016) mukaisesti.</p> <p>Lääkehoitoon osallistuvalla ammatillisen avustajapalvelun avustajalla tulee olla osoitus lääkehuollon pätevydestä ja kirjallinen voimassa oleva lääkehoidon lupa.</p> <p>Ammatillisessa avustajapalvelussa avustettavalla ei ole mahdollisuutta tai kykyä ohjata avustajan työtä, vaan silloin avustajan on osattava ammatillisen koulutuksen ja työstä saadun kokemuksen pohjalta itsenäisesti toteuttaa asiakkaan tarvitsema hoidollinen toiminto.</p>	<p>Ammatillista avustajapalvelua myönnetään silloin, kun asiakkaan palvelutarve sisältää tavanomaisen avustajapalvelun lisäksi säännöllisesti avustustehtäviä, jotka ovat erityisen vaativia ja edellyttävät avustajalta ammatillista työtettä ja osaamista.</p> <p>Ammatillista avustajalta edellytetään soveltuvuuden lisäksi soveltuvaa vähintään sosiaali- ja terveydenhuoltoalan perustutkintoa. Lääkehoitoon osallistuvalla avustajalla tulee olla osoitus lääkehuollon pätevydestä ja kirjallinen voimassa oleva lääkehoidon lupa.</p> <p>Ammatillisessa avustajapalvelussa avustajan on toteuttaa itsenäisesti asiakkaan tarvitsema hoidollinen toiminto.</p>

	<p>Järjestämistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ostopalvelu •Kaupungin oma toiminta 	
Vammaisten laitoshoido	<p>Palvelu on tarkoitettu kehitysvammaiselle henkilölle, joka tarvitsee kokonaisvaltaista hoivaa ja tukea ympärivuorokautisesti.</p> <p>Laitoshoido hoivakodissa tai muussa sosiaalihuollon yksikössä voi olla lyhytaikaista tai jatkuvaa. Sitä voidaan antaa osa-aikaisesti tai ympärivuorokautisesti.</p>	Vammaisen henkilön laitoshoidon on perustuttava lääketieteellisiin ja sosiaalisiin syihin, ei esimerkiksi hänen tarvitsemiensa palvelujen runsauteen.
Liikkumisvälineet	<p>Vammaisella henkilöllä on mahdollisuus saada korvausta tietyissä erityistilanteissa auton hankintaan. Edellytyksenä on, että auto on riittävän tilava sekä vammaisen henkilön että hänen tarvitsemien apuvälineiden kuljettamiseen. Auton hinnasta korvataan puolet, kuitenkin enintään 4000 euroa. Korvaus suoritetaan, kun koko hankintamaksu on suoritettu. Vähennyksenä otetaan huomioon autoveron palautus ja vanhan auton myyntihinta.</p>	<p>Asiakkaan tulee tarvita autoa päivittäisessä liikkumisessaan. Päivittäisellä liikkumisella tarkoitetaan säännöllistä ja usein toistuvaa liikkumista, joka voi liittyä esimerkiksi työ- ja opiskelumatkoihin, säännöllisiin hoitoihin tai omista lapsista huolehtimisesta johtuviin velvoitteisiin.</p> <p>Autoon tehtäviä välttämättömiä muutostöitä voivat olla esim. käsihallintalaitteet, nostolaitteet ja kääntyvä istuin.</p>
Julkisen liikenteen käytön ohjaus ja neuvonta, saattajapalvelut	<p>Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua kodin ulkopuoliseen asioimiseen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi (kun yleiset palvelut eivät riitä). Sosiaalihuoltolain mukaan esteetön julkinen liikenne ja sen käytön ohjaus ja neuvonta on ensisijaista.</p> <p>Menokaveri-toiminnalla tuetaan asiakkaita, joilla on vaikeuksia lähteä kotoa ja jotka</p>	<p>Palvelun myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Mikäli asiakas ei itsenäisesti pysty tai uskalla käyttää julkisia liikennevälineitä, voidaan asiakkaalle myöntää Menokaveritoimintaa.</p> <p>Menokaveritoiminta on tukihenkilötoimintaa, joka noudattaa vapaaehtoisuuden periaatteita, vaikka menokaverille maksetaan palkkio (kun toimintaa 5-10 h/kk).</p>

	<p>tarvitsevat tukea julkisten liikennevälineiden käyttämisessä.</p>	<p>Asiakkaalla tulee olla kuitenkin riittävä toimintakyky arjen perustoiminnoista huolehtimiseen, asiakas ymmärtää toiminnan periaatteet ja kykenee suunnittelemaan ja sopimaan toiminnasta yhdessä Menokaverin kanssa. Asiakkaan tulee pystyä käyttämään julkisia liikennevälineitä ilman tukea tai vähäisen tuen / ohjauksen turvin.</p>
<p>Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu</p>	<p>Voidaan myöntää enintään 8 yhdensuuntaista matkaa/kk. Määrään vaikuttaa toimintakyky ja matkojen tarve sekä tulot/varallisuus. Korvataan enintään 30 e/yhdensuuntainen matka, tämän ylittävän osuuden asiakas maksaa kuljettajalle. Tarvittaessa voidaan myöntää palvelulisä tai invalidisä. Sosiaalihuoltolaki on ensisijainen, kun se takaa riittävät ja sopivat palvelut.</p>	<p>Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin, jonka perusteella asiakkaalla katsotaan olevan suuria vaikeuksia käyttää julkisia liikennevälineitä. Lisäksi asiakkaan tulot ja käytettävissä oleva varallisuus vaikuttaa myöntämiseen, vaikka tarkoista tulo- ja varallisuusrajoista on luovuttu.</p> <p>Määrärahasidonnaisessa palvelussa etusijalle asetetaan heikoimmassa asemassa olevat asiakkaat. Käytettävissä olevalla varallisuudella tarkoitetaan varallisuutta, joka on kohtuullisilla järjestelyillä mahdollista saada käyttöön.</p> <p>Taloustilanne ja toimintakyky vaikuttaa myös myönnettävien matkojen määrään. Toimintaohjeissa edellytetään pitkäaikaista, yli vuoden mittaista liikkumisen häiriötä.</p>

<p>Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu</p>	<p>Asiointi- ja virkistysmatkoja myönnetään vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Lisämatkoja voi hakea perustellusti (esim. erityiset harrastukset tai luottamustoimet). Ns. normaalit kauppa-, asiointi- ja harrastusmatkat kuuluvat 18 matkaan/kk. Lisäksi myönnetään välttämättömät työ- ja opiskelumatkat.</p> <p>Matkustusalue on asuinkunta ja määritellyt sen lähikunnat. Matkoja ei saa käyttää Kelan korvauksen piiriin kuuluviin matkoihin, kuten terveydenhuollon matkoihin.</p>	<p>Vammaispalvelulain mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.</p> <p>Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Subjektiivisena oikeutena turvattu palvelu on järjestettävä asiakkaan täyttäessä myöntämisperusteet. Asiakas ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla.</p> <p>Edellytetään pitkäaikaista, yli vuoden mittaista liikkumisen haittaa.</p> <p>Oikeus kuljetuspalveluun ei perustu pelkästään sairauteen tai diagnoosiin, vaan niiden vaikutukseen asiakkaan toimintakykyyn. Lisäksi myöntämiseen vaikuttaa asiakkaan olosuhteet, asumisympäristö ja toiminnallinen ympäristö.</p> <p>Lisäperusteita vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun: - Erityisiä liikkumisen vaikeuksia katsotaan olevan, kun esim: pyörätuoli jatkuvassa käytössä vaikeuttaen julkisen liikenteen käyttöä, (pyörätuolin käyttö pelkästään ei riittävä peruste), kävelymatka muutama metri (0-</p>
--	---	--

	<p>50 m) apuvälineen avulla ja kyseessä pitkäaikainen liikkumisen haitta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muistisairaus voi olla perusteena, kun lisäksi erityisiä liikkumisen vaikeuksia, kuitenkin vaikutusta sillä tukeeko palvelu omatoimista/itsenäistä suoriutumista, kykeneekö asiakas käyttämään palvelua/palvelun tarve. Saattaja-apua myönnetään tarpeen mukaisesti sosiaalihoitolain mukaan. - Välttämätön tarve perusteena, ei merkitystä sillä, että tarve johtuu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista. Sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu on aina kuitenkin ensisijainen, kun kyseessä ikääntymiseen liittyvä toimintakyvyn heikentyminen. Vaikutusta on sillä, mikä on asiakkaan matkojen välttämätön tarve. - Vakavat psyykkiset sairaudet voivat olla perusteena silloin kun asiakas ei pysty liikkumaan kodin ulkopuolella ilman kuljetuspalvelua - Kehitysvammaisilla, jotka eivät kognition ja toiminnanohjauksen puutteen vuoksi pysty käyttämään julkisia liikennevälineitä, vammaispalvelulain perusteella myöntämisperusteina itsenäisyyden ja osallisuuden tukeminen - Palvelun myöntäminen arvioidaan jokaisen asiakkaan ja esim. kehitysvammaisen tai muistisairaahan henkilön osalta erikseen: tukeeko itsenäistä suoriutumista - Näkövammaisuuden osalta linjaus: kun molempien silmien yhteisen näkökentän laajuus
--	--

		<p>pienempi kuin 60 astetta, haittaluokka 10 tai enemmän. Paremman silmän näöntarkkuus silmälasien korjauksin alle 0,3: Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu mahdollinen. Vammaispalvelulain mukaisessa oltava vaikeasti näkövammaisen, haittaluokka 17 tai suurempi (haitta-aste 85 %), toiminnallinen näkökyky vaikuttaa lukujen lisäksi. (Haitta-aste (%) sama asia kuin haittaluokka x 5)</p>
Avustaja kotiin	<p>Kertaluontoisia/Kriisitilanteet Avustaja kotiin on kotiin ostettava, asiakkaan palvelutarvetta vastaava ei-sairaanhoidollinen palvelu. Asiakkaan henkilökohtaisessa asiointissa avustaminen ja neuvominen (erilaisten hakemusten ja lomakkeiden täyttö, avustusten ja etuuksien hakeminen ym.). Huolenpitoa, valvontaa, avustaminen päivittäisissä toiminnoissa mm. wc-käynnit, hygienia, ruokailu, liikkuminen haastavat tilanteet Palvelulla mahdollistetaan mm. vanhempien aikaa muille sisaruksille ja palvelujen odotusajaksi. Korvaamaan tilapäishoitoa, jos perhe ei ole vielä valmis laittamaan lastaan pidempiaikaiseen hoitoon. Tällöin kyseessä alle 3 v. kotona hoidettavat lapset.</p>	<p>Kriisitilanteet ja lyhytkestoiset tilanteet, joissa perhe tarvitsee erityisesti tukea. Määräaikainen tuki max. 6kk, jonka jälkeen tarve arvioidaan tarvittaessa uudelleen. Alle kolmevuotiaat kotona hoidettaville lapsille korvaamaan tilapäishoitoa, esim. jos perhe ei ole vielä valmis sijoittamaan lastaan pidempiaikaiseen hoitoon. Pääsääntöisesti maksimiaika yöaikaiselle palvelulle on 9h.</p>

<p>Hoitaja kotiin</p>	<p>Hoitaja kotiin on kotiin ostettava palvelu, jonka tavoitteena on tukea asiakkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elämänlaatua, sekä itsenäistä selviytymistä turvallisesti kotona.</p> <p>Tarkoitus on ylläpitää ja parantaa asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä</p> <p>Palveluun kuuluu asiakkaan terveydentilan muutosten seuranta ja asianmukainen toiminta tilanteen muuttuessa.</p> <p>Lääkehoidon toteuttaminen tarvittaessa. Lääkkeiden antaminen, lääkehoidon valvonta ja vaikutusten seuranta. Lisäksi tulee huomioida asiakkaan liikkuminen, asiakkaan ja hänen ympäristönsä turvallisuus ja esteettömyys.</p> <p>Palvelussa tulee toteutua asiakkaan, hänen omaistensa ja muun verkoston välinen yhteistyö, hyvä ammattitaito sekä hoidon jatkuvuus. Yhteistyö asiakkaiden omaisiin ja asioiden hoitajiin tulee olla sujuvaa.</p> <p>Terveystieteiden ammattilaisen arvio tarpeesta ja kestosta.</p>	<p>Kriisitilanteet ja lyhytkestoiset tilanteet, joissa perhe tarvitsee erityisesti tukea.</p> <p>Määräaikainen tuki max. 6kk, jonka jälkeen tarve arvioidaan tarvittaessa uudelleen.</p> <p>Alle kolmevuotiaat kotona hoidettaville lapsille korvaamaan tilapäishoitoa, esim. jos perhe ei ole vielä valmis sijoittamaan lastaan pidempiaikaiseen hoitoon.</p> <p>Pääsääntöisesti maksimiaika yöaikaiselle palvelulle on 9h.</p>
-----------------------	--	--

<p>Asumisvalmennus (voi toteutua sekä palveluasumisessa että tehostetussa palveluasumisessa)</p>	<p>Henkilöstömitoitus on vähintään 0,3 palveluasumisessa tai vähintään 0,6 tehostetussa palveluasumisessa.</p> <p>Asumisvalmennus on asumisen toimintojen arviointijakso itsenäiseen asumiseen muuttamista harkitsevalle kehitysvammaiselle.</p> <p>Tarkoituksena on avustaa asiakasta oppimaan arkielämässä tarvittavia taitoja. Valmennuksessa tuetaan ja opetetaan taitoja, jotka lisäävät omatoimisuutta ja arjenhallintaa.</p> <p>Valmennus- ja arviointi on tavoitteellista ennalta sovitun jakson ajan toteutettavaa toimintaa, joka perustuu asiakkaan yksilölliseen suunnitelmaan.</p> <p>Asumisvalmennuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä myös perheen ja muun palvelukokonaisuuden kanssa. Valmennus- ja arviointi jakso toteutetaan valmiiksi kalustetussa asunnossa ja sinne asiakas saa tarvitsemansa lähellä olevan työntekijän tuen ja ohjauksen.</p> <p>Asumisvalmennuksen tavoitteena on asumisen tuen tarpeen arviointi jatkoasumista suunniteltaessa.</p> <p>Asumisvalmennus sisältää yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen yksikössä tai sen välittömässä läheisyydessä. Tukea annetaan elämän nivelvaiheissa, esimerkiksi lapsuudenkodista pois muuttaessa.</p> <p>Asumisvalmennusta annetaan arkisin ja/tai viikonloppuisin. Arkipäivisin asiakas voi olla koulussa, oppilaitoksessa tai työ- ja päivätoiminnassa.</p>	<p>Asumisvalmennuksen kesto on 1–4 kuukautta ja tarvittaessa jaksoja voidaan myöntää useampia.</p> <p>Jakso voidaan toteuttaa yhtäjaksoisesti tai suunnitelmallisesti valmennuspäiviä lisäten jakson kuluessa.</p> <p>Tuen tarve voi olla fyysisessä- ja/tai psyykkisessä toimintakyvyssä ja/tai sosiaalisissa tilanteissa.</p> <p>Asiakkaalla on tunnistettu tarve joko asumisen arvioinnille tai asumisvalmiuksien harjoittelulle.</p> <p>Palveluasumisessa järjestettävä jakso:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Asiakas pääsääntöisesti toimii ja liikkuu itsenäisesti omassa kodissaan ja tutuissa paikoissa, mutta tarvitsee tukea liikkueensa kodin ulkopuolella. •Asumisvalmennuksessa asiakas voi tarvita useita kertoja päivässä tukea, ohjausta ja apua pääsääntöisesti kaikissa arkielämän vaatimissa asioissa ja niihin osallistumisessa. <p>Tehostetussa palveluasumisessa järjestettävä jakso:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Asiakas voi tarvita myös henkilökohtaista yöaikaista apua, tukea, ohjausta tai hoitoa, jolloin riittävä tuki voi tapahtua tekniikan avulla ja apu tulee olla saatavilla tarvittaessa. <p>Asiakas voi olla arkipäivisin töissä tai opinnoissa tai muun päiväaikaisen toiminnan piirissä. Tuki painottuu ilta-aikaan ja on mahdollista saada myös niinä päivinä, kun asiakas ei ole päiväaikaisessa toiminnassa.</p>
--	--	--

<p>Neuropsykiatrinen valmennus</p>	<p>Neuropsykiatrinen valmennus on tavoitteellista ja suunnitelmallista ohjaus- ja tukitoimintaa, joka perustuu asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin.</p> <p>Neuropsykiatrinen valmennus on määräaikainen tukipalvelu.</p> <p>Valmennuksen tavoitteena sosiaalisen toimintakyvyn vahvistuminen ja itsenäiseen elämään tarvittavien selviytymistaitojen edistäminen sekä tulevaisuuden suunnittelu.</p> <p>Työskentelyn tavoitteet ja aikataulu sovitaan yhdessä asiakkaan kanssa.</p> <p>Tavoitteiden saavuttamista seurataan ja arvioidaan aktiivisesti valmennuksen aikana.</p> <p>Sisällöt suunnitellaan asiakkaan tarpeiden mukaan.</p> <p>Tavoitteet ovat konkreettisia ja liittyvät jokapäiväisen elämän vaikeuksiin, arjenhallintaan, opiskeluun ja ihmissuhteisiin.</p> <p>Tavoitteet asetetaan siten, että asiakkaalla on mahdollisuus oppia, omaksua, ja etsiä uusia keinoja ja voimavaroja arkisiin tilanteisiin.</p> <p>Työskentelyssä rakennetaan asiakkaalle uusia toimintamalleja arjenhallintaan yhdessä luotujen tavoitteiden pohjalta.</p> <p>Työskentely tapahtuu asiakkaan omassa ympäristössä ja siinä huomioidaan asiakkaan ympärillä olevat verkostot.</p> <p>Asiakkaan kanssa yhdessä keskustellen etsitään hänelle parhaiten sopiva työskentelymuoto: se voi olla keskustelua, mallittamista, visualisointia, toiminnallisuutta tai jotakin muuta.</p>	<p>Myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perustella, jos ei saa ensisijaisten palvelujen kautta (lapsiperheiden palvelut, KELA, HUS, terveydenhuolto) valmennusta.</p> <p>Ohjauksellinen, määräaikainen 3-6 kk ja tavoitteellinen kuntoutusmenetelmä, laajemmat tavoitteet kuin Ammatillisella tukihenkilöllä. Valmennuksen tavoitteena sosiaalisen toimintakyvyn vahvistuminen ja itsenäiseen elämään tarvittavien selviytymistaitojen edistäminen sekä tulevaisuuden suunnittelu</p>
<p>Vammaisten ohjaus ja neuvonta</p>	<p>Neuvontaa tai ohjausta vammaisten palveluista tai tukitoimiin liittyvissä asioissa.</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu kaikille neuvontaa tarvitseville</p>

<p>Omaishoito ryhmä 1</p>	<p>Tähän hoitoryhmään kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat päivittäin useita kertoja tai jatkuvasti hoivaa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissaan. Omaishoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai toistuvasti päivittäin.</p> <p>Päivittäistoiminnoista (pukeutumisessa, syömisessä, peseytymisessä) suoriutumisessa tarvittavan avun lisäksi he tarvitsevat saattaja, asiointi- ym. apua. Hoitaja voi olla työssä / osa- aika työssä. Hoitajan ei tarvitse asua samassa taloudessa hoidettavan kanssa.</p> <p>Hoitopalkkion suuruus on 423,61 euroa (2022) kuukaudessa. Määrä on omaishoidon tuesta annetun lain määrittämä alin hoitopalkkio.</p>	<p>Hyvinvointialue voi myöntää omaishoidon tukea, jos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa 2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla 3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia 4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää 5. hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva 6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista. <p>Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähes jatkuva hoidon tarve • Rai ja tarvittaessa MMSE- arviointi: • ADLH > 1 ja IADL >8 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 2 ja MMSE ≤ 24/30 (päätöksentekokyky) tai DRS > 6 ja GDS >15/30 (masennus) hyvästä hoitotasapainosta huolimatta • Omaishoito korvaa säännöllistä kotihoidon palvelua (2–3 käyntiä/pv) tai yhteisöllistä asumista • Alle 16-vuotiaan hoitoisuuspisteet: 16–30 (keskivaikea haitta)
---------------------------	--	--

		kehitysvammaisen hoitoisuusarvioinnin pisteet 16–25 (lievä haitta)
Omaishoito ryhmä 2	<p>Hoitoryhmään kuuluvat henkilöt tarvitsevat sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoaja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina. Hoidettava ei voi asua yksin. Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin. Omaishoitaja ei voi pääsääntöisesti olla säännöllisesti työssä. Tätä palkkiota voidaan maksaa omaishoitajalle, jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana tehtävän omaishoidon vuoksi lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa työtään tai päätoimista opiskelua esimerkiksi peruskoulutusta, ammattiin valmistavaa koulutusta tai päätoimista jatko-opiskelua. Siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitotilanne tai henkilön toipuminen vakavasta onnettomuudesta. Siirtymävaiheen aikaisesta hoitopalkkiosta tehdään määräaikainen päätös. Siirtymävaiheen jälkeen arvioidaan omaishoidettavan hoitoryhmä uudelleen. Hoitopalkkion suuruus on 847,22 euroa (2022) kuukaudessa.</p>	<p>Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ympäri vuorokautinen hoidon tarve • Rai ja MMSE-arviointi: • ADLH ≥ 3 ja IADL > 15 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 3 ja IADL > 10 tai MMSE $\leq 17/30$ hyvästä hoitotasapainosta huolimatta (päätöksentekokyky) tai MAPLE 4 tai 5 (palveluntarve) tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat kuten jatkuva harhaisuus, täysi aloitekyvyttömyys, oman hoidon laiminlyönti • Omaishoito korvaa mm. tehostettua palveluasumista • Alle 16-vuotiaan hoitoisuusasteet 31–45 (vaikea haitta) • kehitysvammaisen hoitoisuusarvioinnin pisteet 26–35 (keskivaikea haitta)
Omaishoitoryhmä 3	<p>Hoitoryhmään kuuluvat henkilöt tarvitsevat runsaasti vaativaa, laitoshoidoa vastaavaa ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Hoitotyö edellyttää ympärivuorokautista työpanosta eikä hoidettava voi asua yksin. Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erityisen raskasta.</p> <p>Hoitoryhmässä päätökset tehdään</p>	<p>Yksilöllisiä suuntaa antavia perusteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva ympärivuorokautinen vaativa, laitoshoidoa tai sairaalatasoista hoitoa vastaava hoidon tarve • CPS ≥ 4 ja/tai ADLH ≥ 4 • MMSE 0–12 (vaikea muistisairaus) • Omaishoidon vaihtoehtona on

	<p>moniammatillisessa työryhmässä ja palkkion myöntäminen edellyttää moniammatillisen työryhmän käsittelyä.</p> <p>Hoitopalkkion suuruus on 1553,20 euroa (2022) kuukaudessa.</p>	<p>vaativan ympärivuorokautisen hoivan tarve</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityistilanteet, joissa esimerkiksi omainen ottaa pitkäaikaishoidossa olevan hoidettavan kotihoitoon ja omainen jää hoidon toteuttamisen vuoksi pois ansiotyöstä • Alle 16-vuotiaan hoitoisuuspisteet 31–45 (vaikea haitta) • kehitysvammaisen hoitoisuusarvioinnin pisteet 36–46 (vaikea haitta)
<p>Vammaisten palveluasuminen</p>	<p>Henkilöstömitoitus palveluasumisessa on vähintään 0,3</p> <p>Palveluasumisen tavoitteena on mahdollistaa asumispalvelut monimuotoisesti ja yksilöllisesti. Näitä ovat esimerkiksi ateria- ja turvapalvelut sekä ohjaus ja tuki päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen.</p> <p>Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä ohjausta, tukea tai apua. Palveluntuottaja järjestää yksikköön siirtyville asiakkaille ja heidän läheisilleen maksuttoman tutustumiskäynnin asiakkaalle sopivana ajankohtana ennen muuttoa. Tutustumiskäynti sisältää asumisyksikön ja palvelujen esittelyä.</p> <p>Palveluasuminen sisältää asumisen lisäksi tarpeeseen perustuvaa ohjausta ja tukea asumisyksikössä. Yöaikainen ohjaus ja tuki voidaan tarvittaessa toteuttaa teknisten apuvälineiden avulla.</p> <p>Asiakkaat voivat olla päiväaikaan vammaispalvelujen toteuttamissuunnitelman mukaisesti koulussa, opiskelemassa tai työ- ja päivätoiminnassa. Yhteistyö koulun, oppilaitoksen tai työ- ja päivätoiminnan kanssa on oltava säännöllistä yhteistoimijuuden sekä ajantasaisen tiedonkulun turvaamiseksi.</p> <p>Palveluasumisessa on huomioitava asiakkaan osallistuminen työ- ja päivätoimintaan</p>	<p>Asiakas tarvitsee avustamista ja tukea useissa arkielämän toiminnoissa, mutta selviää osasta toiminnoista myös itsenäisesti esim. aterian lämmittäminen ja ruokailu sekä lähteminen päivä-/työtoimintaan.</p> <p>Asiakas tarvitsee apua ja tukea esimerkiksi vaatteiden pesussa, henkilökohtaisen hygienian hoidossa ja liikkumisessa uusilla reiteillä.</p> <p>Tukea annetaan arkisin sovittuna aikana sekä tarvittaessa hoito-/tukisuunnitelman mukaisesti päivittäin, myös viikonloppuisin.</p> <p>RAI: Palvelutarpeiden luonne <Suuri, arkisuoriutuminen, välinetoiminnot <20, kognitiiviset toiminnot <3, kommunikointi <3,</p> <p>Asiakkaalla ei ole yöaikaista palvelun tarvetta tai hänellä on mahdollisuus saada yöaikainen palvelu esim. kotihoidon käyntinä tai teknistä apuvälinettä käyttäen).</p> <p>Palveluasuminen voidaan järjestää joko erityiseen palveluasuntoon tai muuhun asuntoon, jossa vaikeavammaisen henkilö asuu.</p> <p>Vammaispalveluasetuksen 10 §:n mukaan palveluasumiseen kuuluvat ne asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaalle jokapäiväiselle</p>

	<p>toteuttamissuunnitelmansa mukaisesti. Mikäli asiakas osallistuu toimintaan osapäiväisesti tai joinakin päivinä, tulee asiakkaalle tarpeen mukaan asumisyksikössä järjestää korvaavaa aktiivista toimintaa.</p> <p>Lähtökohtaisesti asiakkaalle mahdollistetaan hyvä asuminen elämänsä loppuun saakka. Mikäli asiakkaan palvelutarve muuttuu, tulee muuttaa asuminen tarpeeseen vastaavaksi asumismuodoksi.</p> <p>Palveluasumista voidaan järjestää myös omaan kotiin.</p>	<p>suoriutumiselle. Päivittäisissä toiminnoista suoriutumisen avuntarpeen tulee olla jatkuvaluonteisesta, vuorokauden eri aikoina tapahtuvaa tai muutoin erityisen runsaasta.</p> <p>Palveluasumisen järjestämiseksi tarkoitetut kotihoidon palvelut ja tarvittaessa siihen liittyvät kotihoidon tukipalvelut ovat asiakkaalle asiakasmaksulain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan maksuttomia. Jos asiakkaalla on kaupungin tukipalveluna turvapalvelu, niin turvapalvelusta asiakas maksaa puhelinliittymään liittyvät kulut.</p>
Osavuorokautinen perhehoito	<p>Voidaan myöntää asiakkaan tarpeen mukaisesti kesto kuitenkin alle 12 tuntia. Osavuorokautista perhehoitoa voidaan toteuttaa joko päivä- tai yöaikaisena hoitona. Osavuorokautinen hoito voi tapahtua joko hoidettavan tai hoitajan kodissa.</p>	<p>Voidaan myöntää omaishoidon vapaapäivien toteuttamismuotona tai esimerkiksi silloin, kun asiakkaan palvelutarpeessa ilmenee tarve lyhytaikaiselle tuelle kotona asumisen tueksi.</p>
Lyhytaikainen perhehoito	<p>Lyhytaikainen perhehoito voi tarkoittaa joko säännönmukaisia hoitajaksoja tai yksittäistä, määräaikaista hoitajaksoa esim. toipilasaikana sairaalahoidon jälkeen ennen kotiutumista omaan kotiin. Lyhytaikainen perhehoito voi tapahtua joko hoidettavan tai hoitajan kodissa.</p>	<p>Voidaan myöntää omaishoidon vapaapäivien toteuttamismuotona tai lyhytaikaisen palveluasumisen/tehostetun palveluasumisen vaihtoehtona silloin, kun asiakkaalle suunnitellaan lyhytaikaista asumista.</p>
Pitkäaikainen perhehoito (kestoltaan yli 30 vuorokautta)	<p>Pitkäaikainen perhehoito takaa läsnäolon yöaikaan, mikä luo hoidettavalle turvallisuutta. Pitkäaikainen perhehoito voi olla jatkuvaa, toistaiseksi voimassa olevaa tai tilapäistä, määräajan kestävä perhehoitoa.</p>	<p>Voidaan myöntää yhteisöllisen asumisen tai ympärivuorokautisen palveluasumisen vaihtoehtona silloin, kun asiakkaalle suunnitellaan pitkäaikaista asumista.</p>

Sopeutusvalmennus	<p>Sopeutusvalmennukseen kuuluu neuvonta, ohjaus ja valmennus vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseksi.</p> <p>Sopeutusvalmennuksen muotoja voivat olla esimerkiksi kurssit, viittomakielen tai muun kommunikaatiotaidon opetus, liikkumistaidon opetus, asumisvalmennus tai -kokeilu.</p> <p>Asumisvalmennus tai -kokeilu kestää 1-4 kuukautta ja tarvittaessa jaksoja voidaan myöntää useampia. Jakso voidaan toteuttaa yhtäjaksoisesti tai suunnitelmallisesti valmennuspäiviä lisäten jakson kuluessa.</p>	<p>Kursseja toteutetaan vammaispalvelulain perusteella sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseksi. Kommunikaatio-opetuksen saajat ovat kuulo- ja puhevammaisia henkilöitä.</p> <p>Opetusta voidaan myöntää lisäksi asiakkaan perheelle ja päiväkodin työntekijöille. Hakemuksen liitteenä tulee olla puheterapeutin, lääkärin tai kuntoutusohjaajan asiantuntijalausunto opetuksen tarpeellisuudesta, soveltuvasta opetusmuodosta ja opetuksen määrästä.</p> <p>Liikkumistaidon opetusta myönnetään HUS:n antaman suosituksen perusteella kurssimuotoisena tai yksilökohtaisena reittiliikkumisen opetuksena.</p> <p>Asumisvalmennuksessa tai -kokeilussa tuen tarve voi olla fyysisessä- ja/tai psyykkisessä toimintakyvyssä ja/tai sosiaalisissa tilanteissa. Asiakkaalla tulee olla tunnistettu tarve joko asumisen arvioinnille tai asumisvalmiuksien harjoittelulle.</p>
Sosiaalityö	<p>Sosiaalityö on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville hyvinvointialueella asuville vammaisille henkilöille.</p>	<p>Sosiaalityö on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville hyvinvointialueella asuville vammaisille henkilöille.</p>

<p>Tehostettu palveluasuminen</p>	<p>Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Henkilöstömitoitus tehostetussa palveluasumisessa on vähintään 0,6 Tehostetun palveluasumisen tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen sekä mahdollisten sairauksien hyvä hallinta. Tehostetun palveluasumisen yksikössä henkilöstöä on paikalla ja palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti. Tuen ja huolenpidon antaminen on ympärivuorokautista, henkilökunnan tulee olla läsnä samassa asumisyksikössä: huoneistossa tai kerroksessa</p>	<p>Asiakas tarvitsee ohjausta, tukea ja apua kaikissa tai lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa. Näitä ovat esimerkiksi vuorovaikutus, toimintakyvyn ylläpito, päivittäinen selviytyminen ja asiointi kodin ulkopuolella. Asiakas voi asumisyksikön henkilöstön avulla käyttää useita yleisiä palveluja ja tulla osalliseksi tällä tavoin yhteiskunnan toimintoihin. Tuen tarve vaihtelee yksilöllisen tarpeen mukaan ohjauksellisesta tuesta hoidolliseen apuun. RAI: Palvelutarpeiden luonne >kohtalainen, arkisuoriutumisen >25, kognitiiviset toiminnot >3, kommunikointi >2, haastava käyttäytyminen >1. Tuen tarve voi olla perustarpeista huolehtiminen, vuorovaikutus, toimintakyvyn ylläpito, päivittäinen selviytyminen ja fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Asiakkaalta saattaa puuttua vaaran taju, sekä ajoittain saattaa ilmetä haastavaa käyttäytymistä. Asiakas voi tarvita apua ajankäytön hahmottamisessa, kommunikoinnissa ja sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Asiakkaalla voi olla kykyä osittain liikkua itsenäisesti ja asioida lähiympäristössä. Asiakas tarvitsee ohjausta ja/tai tukea liikkumiseen ja asiointiin. Asioidessaan kodin ulkopuolella asiakas tarvitsee apua asioimisessa. Asiakkaalla saattaa olla käytössään apuvälineitä ja/tai hänellä voi olla liitännäissairauksia (esimerkiksi epilepsia)</p>
-----------------------------------	--	---

<p>Vaativa tehostettu palveluasuminen</p>	<p>Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.</p> <p>Vaativa tehostettu palveluasuminen edellyttää edellisen kuvauksen lisäksi lisätarpeita kuten kahden hoitajan apua siirtymätilanteissa.</p> <p>Henkilöstömitoitus vaativassa tehostetussa palveluasumisessa on vähintään 0,8.</p> <p>Vaativan tehostetun palveluasumisen tavoitteena on vastata ympäri vuorokauden runsaasti hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevan asiakkaan tarpeisiin.</p> <p>Asiakkaan päivittäinen ohjaus, tuki ja hoito sekä niihin liittyvät toiminnot voivat vaatia 1-2 työntekijää, asiakasturvallisuuden varmistamiseksi. Ohjaus, tuki ja hoito voivat liittyä esimerkiksi asiakkaan psyykkisen tasapainon ja stressitilan hallintaan, sekä niiden ennalta arvaamattomuuteen tai fyysisen auttamisen määrään. Asiakkaalle voi syntyä ennalta arvaamattomia tilanteita, joihin hän tarvitsee akuutin ohjauksen, tuen, avun tai hoidon. Asiakas voi asumisyksikön henkilöstön avulla käyttää useita yleisiä palveluja ja tulla osalliseksi tällä tavoin yhteiskunnan toimintoihin.</p> <p>Vaativassa tehostetussa palveluasumisessa henkilöstöllä on osaamista erittäin runsasta hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevan vammaisen henkilön tarpeisiin vastaamisesta. Henkilöstöllä on valmius käyttää erilaisia lääkinnällisiä laitteita (esim. lisähappi) ja apuvälineitä sekä suoritua hoitotoimenpiteistä (esim. katetrointi, PEG-ruokinta, stoomat, liman tyhjennys).</p> <p>Tuen ja huolenpidon antaminen on ympärivuorokautista, henkilökunnan tulee olla läsnä samassa asumisyksikössä: huoneistossa tai kerroksessa.</p>	<p>Asiakas tarvitsee apua, tukea, ohjausta tai hoivaa kaikissa tai lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa ympäri vuorokauden: perustarpeista huolehtiminen, vuorovaikutus, toimintakyvyn ylläpito ja päivittäinen selviytyminen sekä asioidessaan kodin ulkopuolella.</p> <p>Asiakas tarvitsee ajoittain kahden hoitajan apua, tukea, ohjausta ja apua. Asiakas pystyy olemaan vain lyhyitä aikoja itsenäisesti yhteisissä tiloissa ja omassa asunnossaan. Ohjauksen ja avuntarve on erittäin sitovaa.</p> <p>RAI: Palvelutarpeiden luonne > suuri, Arkisuoriutuminen perustoiminnot >25, Haastava käyttäytyminen >1, kognitio >3.</p> <p>Asiakas/ asiakkaan /asiakkaalta</p> <ul style="list-style-type: none"> •Keskittyminen on vaihtelevaa, asiakas hyötyy yksilöllisestä strukturoinnista. •Aistiärsyksiin reagoimisessa voi olla lievää poikkeavuutta. •Saattaa puuttua vaaran taju, voi olla lisävammoja ja -sairauksia, liikuntavammoja, haastavaa käyttäytymistä, psyykkisiä häiriöitä. •Kommunikointitaidot voivat olla puutteellisia, sanallinen ilmaisu voi sisältää paljon ekolaliaa ja fraaseja. Asiakas käyttää jonkin verran kuvia ja/tai viittomia puheensa tukena, käyttää esimerkiksi päivätaulua. •Tarvitsee tukea ihmissuhteissa. •saattaa olla käytössään apuvälineitä ja/tai hänellä voi olla liitännäissairauksia (esimerkiksi epilepsia). •Sairauksien hoitotasapaino on hyvä. •tarvitsee uusiin tilanteisiin ennalta valmistautumista, tutuista
---	--	---

		<p>sosiaalisista tilanteista selviää kohtalaisesti. Uusissa ja äkkinäisissä tilanteissa asiakas voi käyttäytyä hämmentävästi.</p>
<p>Erittäin vaativat tehostettu palveluasuminen</p>	<p>Asiakkaalla voi olla vaikea-asteisia lisävammoja ja -sairauksia esim. sokeus tai kuurous, liikuntavamma, satunnaista haastavaa käyttäytymistä, psyykkisiä häiriöitä, kommunikoinnin vaikeuksia ja autistisia piirteitä. Jotkin näistä vaativat jatkuvaa seurantaa tai paljon tukea. Suuri avun tarve voi johtua asiakkaan vaikeavammaisuudesta tai psyykkisen tilan tai autismin takia.</p> <p>Henkilöstömitoitus erityisen vaativassa tehostetussa palveluasumisessa on vähintään 0,9.</p> <p>Asiakkaat voivat olla vaikeavammaisia henkilöitä, jotka tarvitsevat runsaasti henkilökohtaista tukemista, avustamista sekä hoivaa ja henkilökohtaista huolenpitoa ympärivuorokauden.</p> <p>Asiakas tarvitsee apua ruokailussa, wc-käynneillä ja henkilökohtaisen hygienian hoidossa. Tuen tarve voi olla fyysisessä ja/tai psyykkisessä toimintakyvyssä ja/tai sosiaalisissa tilanteissa. Asiakas ei itse kykene huolehtimaan hyvinvoinnistaan ja tarvitsee tukea, ohjausta ja apua koko valveilla olonsa ajan. Asiakas tarvitsee ajoittain apua liikkumiseen sisätiloissa sekä tukea, apua ja valvontaa liikkuessaan kodin ulkopuolella.</p> <p>Asiakkaalla on sellaisia käyttäytymisen piirteitä, jotka saattavat vaikeuttaa merkittävästi toimimista sosiaalisissa tilanteissa. Nämä saattavat tehdä kanssakäymisen vaativaksi ja lisäävät tarvetta ohjaukseen lähes kaikissa sosiaalisissa tilanteissa. Asiakas tarvitsee uusiin tilanteisiin ennalta valmistautumista, tutuista sosiaalisista tilanteista selviää kohtalaisesti. Ohjaus, tuki ja hoito voivat liittyä esimerkiksi asiakkaan psyykkisen tasapainon ja stressitilan hallintaan, sekä</p>	<p>Asiakkaat voivat olla vaikeavammaisia henkilöitä, jotka tarvitsevat runsaasti henkilökohtaista tukemista, avustamista sekä hoivaa ja henkilökohtaista huolenpitoa ympärivuorokauden.</p> <p>Asiakkaalla voi olla vaikea-asteisia lisävammoja ja -sairauksia esim. sokeus tai kuurous, liikuntavamma, satunnaista haastavaa käyttäytymistä, psyykkisiä häiriöitä, kommunikoinnin vaikeuksia ja autistisia piirteitä. Jokin näistä vaatii jatkuvaa seurantaa tai paljon tukea.</p> <p>Suuri avun tarve voi johtua asiakkaan vaikeavammaisuudesta tai psyykkisen tilan tai autismin takia. Tuen tarve voi olla fyysisessä-, psyykkisessä toimintakyvyssä ja/tai sosiaalisissa tilanteissa. Asiakas ei itse kykene huolehtimaan hyvinvoinnistaan ja tarvitsee tukea, ohjausta ja apua koko valveilla olonsa ajan.</p> <p>Asiakkaalla on häiritseviä käyttäytymisen piirteitä ja suuria puutteita sosiaalisessa tilannetajussa, jotka tekevät kanssakäymisen vaativaksi, ja hän tarvitsee ohjausta lähes kaikissa sosiaalisissa tilanteissa. Asiakas tarvitsee uusiin tilanteisiin ennalta valmistautumista, tutuista sosiaalisista tilanteista selviää kohtalaisesti. Uusissa ja äkkinäisissä tilanteissa asiakas voi käyttäytyä hämmentävästi.</p> <p>Asiakas tarvitsee ajoittain apua</p>

	<p>niiden ennalta arvaamattomuuteen tai fyysisen auttamisen määrään. Uusissa, äkinäisissä ja asiakkaalle epämieluisissa tilanteissa asiakas voi käyttäytyä hämmentävästi ja uhata itsensä ja/tai muiden terveyttä, turvallisuutta tai asuinympäristön omaisuutta. Asiakkaalla saattaa olla tarve itsemääräämisoikeutta rajoittaviin toimenpiteisiin. Asiakas voi tarvita apua ajankäytön hahmottamisessa, kommunikoinnissa ja sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa.</p> <p>Asiakas tarvitsee ohjausta, tukea tai apua toiminnosta toiseen siirtyessä ja hän voidaan kommunikoida puhetta tukevilla tai korvaavilla kommunikointivälineillä.</p> <p>Asiakkaan sanallinen ilmaisu voi olla erittäin niukkaa, ja hänen tahto- ja tarvetilaansa voi olla vaikea saada luotettavasti selville.</p> <p>Asiakas saattaa käyttää vain yksittäisiä sanoja (hokemia), kuvia ja/tai viittomia, mutta voi tuetusti ilmaista itseään hyvinkin sujuvasti.</p>	<p>liikkumiseen sisätiloissa sekä tukea, apua ja valvontaa liikkueessaan kodin ulkopuolella.</p> <p>Asiakas tarvitsee apua toiminnosta toiseen siirtyessä ja hän kommunikoi vaihtoehtoisilla kommunikointivälineillä. Asiakkaan sanallinen ilmaisu voi olla erittäin niukkaa, ja hänen tahto- ja tarvetilaansa voi olla vaikea saada luotettavasti selville. Asiakas saattaa käyttää vain yksittäisiä sanoja (hokemia), kuvia ja/tai viittomia, mutta voi tuetusti ilmaista itseään hyvinkin sujuvasti.</p> <p>Asiakkaan psyykinen tila saattaa olla ajoittain hyvinkin levoton, jolloin hän tarvitsee kahden hoitajan apua, tukea ja ohjausta tai apuvälineitä esimerkiksi nostolaitetta.</p> <p>Osalla asiakkaista saattaa olla haastavaa käyttäytymistä ja toiminnan ohjauksen vaikeuksia, jotka edellyttävät runsasta ohjausta ja henkilöstön osaamista. Yöaikaan asiakas selviää yhden henkilön tuella. Kehitysvamman ja/tai autismin lisäksi asiakkaalla saattaa olla liitännäissairauksia (esim. epilepsia) tai vaikeavammaisuus, joka vaatii apuvälineiden käyttöä ja asiakas saattaa myös tarvita sairaanhoidollisia toimenpiteitä (esim. katetrointi).</p> <p>Asiakkaiden arki edellyttää henkilökunnalta erityisosaamista liittyen autisminkirjoon, toiminnanohjaamiseen, mielenterveyden tukemiseen, kommunikaatioon tai fyysiseen avustamiseen.</p> <p>Asiakkaan avuntarve on säännöllistä ja toistuvaa siten, että asiakkaat tarvitsevat jatkuvaa</p>
--	---	---

		ympäri vuorokautista hoitoa, valvontaa ja arjen strukturointia, tällöin henkilökunnan tulee olla läsnä asumisyksikön samassa kerroksessa.
Tilapäishoito (lyhytaikainen palveluasuminen)	<p>Tilapäishoidon (lyhytaikainen asuminen) palveluasumisen ja hoidon tavoitteena on suunnitelmallisesti tukea asiakkaan läheisten hoitovastuun helpottamista, jaksamista ja mahdollistaa esimerkiksi omaishoidon vapaiden pitäminen. Palvelu turvaa vammaisen henkilön huolenpidon tilanteissa, joissa hänestä yleensä huolenpitovastuussa olevat läheiset eivät voi hänestä huolehtia.</p> <p>Lisäksi se mahdollistaa asiakkaalle itsenäisyyden kokemusta ja toteuttaa haluamiansa asioita. Lyhytaikaista asumista ja huolenpitoa voivat saada kaikenikäiset vammaiset henkilöt.</p> <p>Lyhytaikainen palveluasuminen ja hoito sisältävät yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen yksikössä.</p> <p>Lyhytaikaista palveluasumista voidaan antaa myös tilapäisasumisena ja hoitona erilaisissa elämäntilanteissa. Näitä voivat olla akuutti kriisiasuminen esimerkiksi vesivahingosta johtuen, tai hoito-, tutkimus- ja kuntoutusjakso. Tarve on luonteeltaan väliaikaista. Palvelun kesto voi olla yhdestä vuorokaudesta kolmeen kuukauteen. Tilaaja arvioi tilapäisasumisen keston aina asiakas- ja tilannekohtaisesti.</p>	Yleisimmin lyhytaikaishoito tulee kysymykseen itsenäistymisen tukemisessa, omaishoitajan vapaiden aikana tai harkinnanvaraisesti tilanteessa, jossa muutoin perheen jaksamisen tueksi järjestetään hoitoa

<p>Tuettu asuminen</p>	<p>Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla. (SHL 21§)</p> <p>Tavoitteena on auttaa ja ohjata asiakasta toimimaan mahdollisimman itsenäisesti sekä luoda asiakkaalle tarpeellisia kontakteja asuinalueen palveluihin. Asiakkaan tuen tarve voi olla fyysisessä-, psyykkisessä toimintakyvyssä ja/tai sosiaalisissa tilanteissa.</p> <p>Tapaamisia voidaan toteuttaa myös teknologian avulla. Tukea voi saada arkisin ja viikonloppuisin, mutta ei yöaikaan.</p>	<p>Tuettua asumista myönnetään, jos asiakas tarvitse tukea asumisessa, itsenäiseen asumiseen siirtymisessä tai kodin ulkopuolisiin päivittäisiin toimintoihin. Voidaan myöntää myös ohjausta työelämään ja opintoihin liittyvissä asioissa. Asiakkaalla on kyky selvittää arkielämän toimista pääasiallisesti itsenäisesti, mutta tarvitsee tukea ajoittain omasta hyvinvoinnista huolehtimisessa.</p> <p>Asiakas pääasiallisesti liikkuu ja asioi kodinulkopuolella itsenäisesti. Tuetussa asumisessa asuvalla asiakkaalla on kyky selvittää arkielämän toimista pääasiallisesti itsenäisesti, mutta hän tarvitsee tukea ajoittain omasta hyvinvoinnistaan huolehtimisessa, terveydenhuollossa, kodinhoidollisissa tehtävissä, uusissa tilanteissa ja kontakteissa sekä sosiaalisissa suhteissa.</p> <p>RAI: Palvelutarpeiden luonne < Lievä, Arkisuoriutuminen <10, kognitiiviset toiminnot <2, kommunikointi <3,</p> <p>Asiakas pääasiallisesti liikkuu ja asioi kodinulkopuolella itsenäisesti.</p>
------------------------	--	---